

BRM

+

PW

Protokół pokontrolny wraz z wnioskami

z kontroli przeprowadzanej w wydziałach Urzędu Miasta Tarnobrzega odpowiedzialnych za nadzór oraz rozliczanie umów ze Stowarzyszeniami za okres 2019 – 31 maj 2024 r.

(wersja zanimizowana)

Podstawę prawną działania Komisji stanowi:

- plan pracy Komisji Rewizyjnej zatwierdzony przez Radę Miasta uchwałą z dnia 27.06.2021r oraz
- ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawa o Stowarzyszeniach, a w szczególności art. 25 ust. 1 tejże ustawy w związku z § 52 ust. 3 Statutu Miasta Tarnobrzega przyjętego uchwałą Nr LXIV/680/2018 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 27 września 2018 r.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że na terenie Gminy Tarnobrzeg swoją siedzibę ma:

- 126 Stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym
- 26 stowarzyszeń zwykłych
- 27 oddziałów Stowarzyszeń działających na terenie Miasta Tarnobrzega

Istotnym jest, iż w toku kontroli, na podstawie otrzymanych materiałów oraz informacji uzyskanych od urzędników sprawujących nadzór nad stowarzyszeniami, Komisja Rewizyjna stwierdziła, że w kontrolowanym okresie **JEDYNYM** Stowarzyszeniem, z którym Urząd Miasta ma problemy w zakresie między innymi: rozliczeń udzielonych Stowarzyszeniu dotacji, grantów, realizacji przez Stowarzyszenie postanowień wiążących je umów, jest Tarnobrzeskie Stowarzyszenie Chrońmy Zwierzęta. Stowarzyszenie to, jako **JEDYNE** ma, bowiem problem z przestrzeganiem powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Zauważyć należy, że tylko w stosunku do tego Stowarzyszenia tj. Tarnobrzeskiego Stowarzyszenia Chrońmy Zwierzęta prowadzone są przez organy ścigania (Policję pod nadzorem Prokuratury w Tarnobrzegu) postępowania przygotowawcze dotyczących popełnienia czynów zabronionych penalizowanych w Kodeksie karnym między innymi: podrabiania dokumentów dotyczących działalności na szkodę tego Stowarzyszenia oraz przeciwko mieniu.

W związku z powyższym Komisja Rewizyjna skupiła się wyłącznie na analizie, w jaki sposób był prowadzony nadzór nad w/w Stowarzyszeniem przez ówczesnego Prezydenta Miasta Dariusza Bożka.

Komisja po zapoznaniu się z otrzymanymi materiałami dotyczącymi Tarnobrzeskiego Stowarzyszenia „Chrońmy Zwierzęta oraz wyjaśnieniami złożonymi przez zaproszone osoby ustaliła następujące fakty:

I

Sytuacja prawna Stowarzyszenia

Statut Tarnobrzeskiego Stowarzyszenia Chrońmy Zwierzęta stanowił jasno, że Zarząd Stowarzyszenia składa się z 3 osób, w tym Prezesa i dwóch członków – rozdział IV pkt. 10 Statutu (załącznik nr 1).

W dniu 01.03.2022 r. skuteczną rezygnację złożyło dwóch członków Zarządu Stowarzyszenia.

W związku z powyższym od tej daty przestał istnieć wymagany Statutem 3 osoby Zarząd i co za tym idzie prawnie niemożliwym było podejmowanie przez jednoosobowy Zarząd jakichkolwiek uchwał. Zgodnie, bowiem z rozdz. IV pkt. 3 Statutu Uchwały wszystkich władz Stowarzyszenia zapadają zwykłą większością głosów przy obecności połowy członków uprawnionych do głosowania.

Skoro, więc w przedstawionym stanie faktycznym w Zarządzie pozostał tylko jeden członek toteż stwierdzić należy, że Stowarzyszenie nie posiadało od wskazanej wyżej daty zarządu zdolnego do działań prawnych. W konsekwencji brak było w Stowarzyszeniu organu, który byłby uprawniony do podejmowania prawnie skutecznych działań w postaci uchwał, zgodnie z postanowieniami Statutu. Tym samym z powodu braku posiadania zarządu zdolnego do działań prawnych Stowarzyszenie nie mogło prawnie skutecznie prowadzić

swoich spraw.

Powyższe potwierdzone zostało w zewnętrznej opinii prawnej (**załącznik nr 2**). W przedmiotowej opinii jasno bowiem wskazano, że w Stowarzyszeniu **NIE MA ORGANU**, który byłby uprawniony do podejmowania uchwał zgodnie ze statutem Stowarzyszenia.

Ponadto w opinii tej odniesiono się także do podnoszonej przez **Zarząd Stowarzyszenia** możliwości dokooptowania członka Zarządu, którą przewidywał rozdz. IV pkt. 15 Statutu Stowarzyszenia i wskazano, że w zaistniałym wówczas stanie faktycznym dokonana przez **Zarząd Stowarzyszenia** kooptacja członków Zarządu nie miała mocy prawnej albowiem jak podniesiono wyżej **Stowarzyszenie nie posiadało wówczas Zarządu zdolnego do działań prawnych**. Przepis Statutu Stowarzyszenia umożliwiający uzupełnienie składu organu w drodze kooptacji nie precyzował formy w jakiej miała ona zostać dokonana. Zatem w ocenie opiniującego należało sięgnąć do przepisów ogólnych zawartych w Statucie dotyczących form działania organów i podejmowania decyzji. Przepis rozdz. IV pkt. 3 stanowił, że uchwały wszystkich władz Stowarzyszenia zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. Należało zatem przyjąć, że kooptacja powinna przyjąć formę uchwały organu, który uległ zmniejszeniu w trakcie trwania kadencji, a jednocześnie miał zostać uzupełniony w drodze kooptacji. W konsekwencji, aby uchwała o kooptacji była ważna w głosowaniu musiało wziąć udział minimum połowa składu organu. W przedmiotowej sprawie ważną uchwałę o kooptacji mogło więc podjąć **DWÓCH** członków Zarządu. Tym samym Statut Stowarzyszenia nie przewidywał prawnie skutecznej kooptacji przez jednego członka organu.

Zgodnie zaś z pkt. 10 rozdz. IV Statutu, Prezesa i członków Zarządu wybiera się podczas walnego zebrania członków. Natomiast pkt. 10 lit. f rozdz. IV Statutu stanowił, że do kompetencji Zarządu należy zwoływanie walnego zebrania członków. Mając więc na uwadze, że Zarząd działając podejmuje uchwały oraz, że dla ważności uchwały wymagana jest obecność **DWÓCH** członków Zarządu, w sytuacji, gdy w zarządzie pozostanie jedna osoba nie było możliwości zwołania nadzwyczajnego walnego zebrania członków.

W świetle powyższego Zarząd nie był uprawniony zarówno do powołania członka zarządu jak również do zwołania Walnego Zebrania Stowarzyszenia.

Zgodnie ze wskazaną wyżej opinią prawną organ nadzorujący Tarnobrzesckie Stowarzyszenie Chrońmy Zwierzęta tj. Prezydent Miasta Tarnobrzega Dariusz Bożek w zaistniałej sytuacji powinien mając na względzie treść art. 30 ustawy Prawo o stowarzyszeniach wystąpić do Krajowego Rejestru Sądowego w Rzeszowie z wnioskiem o wyznaczenie dla tego Stowarzyszenia Kuratora, który to kurator byłby uprawniony zarówno do zwołania walnego zebrania członków w celu wyboru zarządu.

Art. 30 ust. 1 ustawy Prawo o stowarzyszeniach stanowi bowiem jasno i wyraźnie, że jeżeli stowarzyszenie nie posiada zarządu zdolnego do działań prawnych (a taka sytuacja miała miejsce w przypadku Tarnobrzesckiego Stowarzyszenia Chrońmy Zwierzęta), **sąd, na wniosek organu nadzorującego lub z własnej inicjatywy, ustanawia dla niego kuratora**. Kurator jest obowiązany do zwołania w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy walnego zebrania członków (zebrania delegatów) stowarzyszenia w celu wyboru zarządu. Do czasu wyboru zarządu, kurator reprezentuje stowarzyszenie w sprawach majątkowych wymagających bieżącego załatwienia (ust. 2).

Prezydent Miasta Dariusz Bożek co prawda w dniu 25.07.2022 r. wystąpił do Sadu Rejestrowego w Rzeszowie (**załącznik nr 3**) ale nie z wnioskiem o ustanowienie kuratora dla Stowarzyszenia do czego był zobowiązany na mocy cytowanego wyżej przepisu art. 30 ust. 1 Prawo o Stowarzyszeniach, a jedynie przekazał pisma Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia, która to domagała się ustanowienia kuratora w Stowarzyszeniu.

W świetle cytowanego wyżej przepisu art. 30 ust. 1 ustawy Prawo o Stowarzyszeniach stwierdzić należy, że Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia absolutnie nie była i nie jest organem uprawnionym do złożenia wniosku do Sądu Rejestrowego o ustanowienie kuratora.

W ocenie Komisji Rewizyjnej Rady Miasta pismo Prezydenta Miasta Tarnobrzega Dariusza Bożka z dnia 25.07.2022 r. stanowiło nic innego jak jedynie pozorowane działania nadzorcze, które w świetle prawa nie mogły jednak odnieść żadnego skutku i Prezydent winien zdawać sobie z tego sprawę albowiem przepis art. 30 ust. 1 ustawy Prawo o stowarzyszeniach mówi o **organie nadzorującym** stowarzyszenie a nie o organie nadzoru w stowarzyszeniu.

Wobec powyższego, z dużą dozą prawdopodobieństwa, stwierdzić należy, obecny Zarząd Stowarzyszenia został uzupełniony w sposób niezgodny z przepisami prawa oraz postanowieniami Statutu Tarnobrzeskiego Stowarzyszenia „Chrońmy Zwierzęta” w brzmieniu obowiązującym w 2022 r. (przed jego zmianą dokonaną w dniu 25.04.2024r)

Należy mieć także na uwadze fakt, że złożony został także do Prokuratury Rejonowej dla Miasta Rzeszowa wniosek o rozważenie zasadności wystąpienia przez Prokuratora do Sądu Rejonowego w Rzeszowie wniosku o uchylenie niezgodnych ze Statutem Stowarzyszenia uchwał o powołaniu członka zarządu i wyborze kolejnych członków Zarządu. (załącznik nr 4). Rozpoczęte postępowanie w tym przedmiocie na dzień sporządzenia niniejszego raportu nie zostało zakończone.

W ocenie Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Tarnobrzega Prezydent Miasta Tarnobrzega Dariusz Bożek swoim pismem z dnia 12.07.2022 r. skierowanym do Sądu Rejonowego w Rzeszowie XII Wydziału KRS (załącznik nr 5) w którym to zawarł błędne stwierdzenie że Stowarzyszenie reprezentowane przez jednoosobowy Zarząd jest uprawnione do dokooptowania następnego członka Zarządu takim swoim zachowaniem pomógł lub zasugerował niezgodny z przepisami prawa sposób uzupełnieniu Zarządu.

II

Dotacje, granty, umowy

Prezydent Miasta Tarnobrzega każdego roku zawierał ze Stowarzyszeniem umowę na realizację zadania pt. „Wylapywanie i opieka nad zwierzętami bezdomnymi, świadczenie usług lekarsko-weterynaryjnych wraz z całodobową opieką w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, na terenie miasta Tarnobrzega”.

Umowa była ryczałtowa i opiewała na następujące kwoty:

2020 r - 210 250,00 zł
2021 r - 288 325,00 zł
2022 r - 304 750,00 zł
2023 r - 403 200,00 zł
2024 r - 504 750,00 zł

Na przestrzeni pięciu lat zauważalny jest więc widoczny wzrost kwot na które opiewały umowy. Porównując kwotę z 2020 r. z 2024 r. wzrost ten jest 2,5 krotny. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że wzrost ten nie był poparty rzetelnymi wyliczeniami.

Komisja Rewizyjna Rady Miasta nie uzyskała bowiem przejrzystej informacji na temat sposobu wyceny tych umów. Co więcej - z uzyskanych przez Komisję informacji wynika, że usługa wyceniania była przez samo Tarnobrzekie Stowarzyszenie Chrońmy Zwierzęta, które następnie wygrywało przetargi, co jest absolutnie niedopuszczalne i niezgodne z prawem. Ponadto nie dało się także nie zauważyć korelacji kwoty wskazanej w przetargu przeznaczonej na realizację przedmiotowego zadania z przedłożoną do przetargu ofertą w/w stowarzyszenia.

W wyniku kontroli Komisja stwierdziła brak jakiegokolwiek nadzoru nad tym stowarzyszeniem ze strony organu nadzorującego tj. Prezydenta Miasta Tarnobrzega. Nie wywołały bowiem żadnej reakcji ze strony Prezydenta takie sygnały jak: notatka z dnia 05 lipca 2022 r. Naczelnika Wydziału Organizacji i Partycypacji Społecznej o tym że cyt; **przedstawione dokumenty księgowe nie posiadały stosownego opisu na odwrocie w związku z tym nie jest możliwe dokonanie identyfikacji wydatku poniesionego w związku z realizacją zadania publicznego za 2020, 2021 i 2022 r. (załącznik nr 6) oraz oświadczenie Doradcy Podatkowego, który prowadzi księgę rachunkową Stowarzyszenia „ Chrońmy Zwierzęta (załącznik nr 7) i który w swoim oświadczeniu podniósł, że „cytuje: „ nie było powiązania kwoty dotacji z wydatkowanymi zakupami ponieważ dokumenty nie były opisywane. Do księgowości trafiały czyste faktury i w związku z tym nie ma takiego powiązania”.** Powyższe oświadczenie odnosi się do otrzymywanych przez Stowarzyszenie od Urzędu Miasta dotacji celowych.

Istotnym jest, że przedstawione wyżej sygnały, które niewątpliwie docierały do Prezydenta, nie tyle nie spowodowały żadnej reakcji z jego strony a Prezydent pomimo docierających do niego informacji o licznych nieprawidłowościach w Stowarzyszeniu, w dalszym ciągu finansował Stowarzyszenie, zawierając z nim kolejne umowy oraz przyznawał kolejne granty, w tym także na 2024 r.

Ponadto Komisja Rewizyjna stwierdziła, że umowa nr BZP -I.272.I.2024r na wykonanie zadania pod nazwą „Wylapywanie i opieka nad zwierzętami bezdomnymi, świadczenie usług lekarsko weterynaryjnych dla zwierząt wraz z całodobową opieką w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, na terenie miasta Tarnobrzega w 2024 r” (załącznik nr 8) zawarta została w sposób niezgodny z przepisami prawa oraz Statutu Stowarzyszenia.

Zauważyć bowiem należy, że przedmiotowa umowa podpisana została przez JEDNEGO członka zarządu, która jednocześnie otrzymała pełnomocnictwa od pozostałych członków Zarządu. Takie działanie nie było po pierwsze zgodne z reprezentacją Stowarzyszenia ustaloną w Statucie i co za tym idzie wpisem w KRS. (załącznik nr 9)

Zgodnie bowiem z art. 38 KC - Osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie.

Z kolei art. 10 Ustawy prawo o stowarzyszeniach stanowi, że:

1. Statut stowarzyszenia określa w szczególności:

5) władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje;

6) sposób reprezentowania stowarzyszenia, w szczególności sposób zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności uchwał władz stowarzyszenia;

Natomiast w świetle art. 11 ust 3 ustawy Prawo o stowarzyszeniach - Stowarzyszenie jest obowiązane posiadać zarząd i organ kontroli wewnętrznej.

Ze Statutu Stowarzyszenia wynika, że do reprezentowania stowarzyszenia konieczne jest współdziałanie dwóch członków zarządu (reprezentacja łączna) i to ma kluczowe znaczenie.

W związku z powyższym udzielenie pełnomocnictwa jednemu z członków zarządu może prowadzić do obejścia prawa w zakresie obowiązującej w stowarzyszeniu reprezentacji łącznej i co za tym idzie taka praktyka budzi ogromne wątpliwości i przeczy istocie wprowadzonej statutem reprezentacji łącznej. Abstrahując od samej możliwości udzielenia pełnomocnictwa wskazać należy, że jeżeli miałyby ono zostać udzielone to winno być dokonane do konkretnej, szczególnej czynności. Co najistotniejsze, w sytuacji gdyby nawet była możliwość udzielenia takiego pełnomocnictwa to konieczne byłoby wyrażenie na udzielenie przedmiotowego pełnomocnictwa do reprezentowania stowarzyszenia zgody w formie uchwały walnego zebrania członków. Wówczas przy złożeniu oferty oraz zawarciu umowy należałoby się powołać na tę uchwałę i wówczas osoba podpisująca umowę winna działać nie jako Zarząd a jako pełnomocnik stowarzyszenia.

W związku z powyższym złożenie oferty oraz zawarcie umowy wyłącznie i jedynie przez jedną osobę z Zarządu na podstawie „upoważnień”, w sytuacji, gdy Statut jasno stanowi, że do działania w imieniu stowarzyszenia wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu i taki sposób reprezentacji został ujawniony w KRS, a ponadto brak jest jakiegokolwiek uchwały na temat wyrażenia zgody przez Walne Zebranie członków stowarzyszenia na udzielenie takiej osobie pełnomocnictwa do dokonywania ściśle określonej czynności samodzielnie w imieniu stowarzyszenia, nie może zostać uznane za prawidłowe.

Tym samym stwierdzić należy, że umowa na 2024 r. nie została ze strony Wykonawcy tj. Tarnobrzeskiego Stowarzyszenia Chrońmy Zwierzęta podpisana w sposób zgodny z jego reprezentacją wynikającą ze Statutu i ujawnioną w KRS.

III Stan obecny

Obecnie [] a Prokuratura Okręgowa w Tarnobrzegu w toku prowadzonego przez nią śledztw przedstawiła zarzuty popełnienia 26 przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów z art 270&t kk. (załącznik nr 10).

Ponadto na skutek złożonych zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstw w Stowarzyszeniu prowadzone są obecnie trzy postępowania przygotowawcze w związku z:

- art. 270 §1 kk w związku z art. 12 §1 kk. z dnia 21 lipca 2023r
- art. 270 §1 kk w związku z art. 12 §1 kk. z dnia 18 stycznia 2024r
- art. 270 §1 kk w związku z art. 1 §1 kk. z dnia 18 stycznia 2024r

Wskazać należy, że wszystkie w/w sprawy toczą się w związku z działaniem [redacted] na szkodę Tarnobrzeskiego-Stowarzyszenia „Chrońmy Zwierzęta”, któremu to Stowarzyszeniu w dalszym ciągu przekazywane są przez Gminę Tarnobrzeg środki publiczne.

Także ówczesny Prezydent Miasta Tarnobrzega Dariusz Bożek złożył w dniu 22.07.2022 r zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu z art. 272 kk. oraz art 273 kk. (załącznik nr 11)

Pomimo złożenia przez niego zawiadomienia o możliwości popełnienia [redacted] w/w przestępstw w dalszym ciągu przekazywał środki publiczne do Stowarzyszenia oraz podpisywał nowe umowy i udzielał nowych grantów i dotacji. Ówczesny Prezydent czynił to pomimo, że Stowarzyszenie nie dokonało rozliczenia otrzymanych od Gminy Tarnobrzeg środków publicznych za lata 2020, 2021, 2022 r. Przyjmował bowiem bezkrytycznie przedstawiane przez jedną osobę z Zarządu argumenty, uzasadniające brak rozliczenia otrzymanych od Gminy środków publicznych takie jak: pandemia, konieczność przekazania oryginałów dokumentów do organów ścigania czy też wyjazdem na urlop (grant na 2024r) . W ocenie Komisji Rewizyjnej takim swoim działaniem prawdopodobnie świadomie doprowadzał do niezgodnego z prawem wydatkowania środków publicznych.

Jednocześnie Prezydent skutecznie utrudniał wykonanie i przeprowadzenie kontroli w tym Stowarzyszeniu, które zostało zlecone w dniu 13 czerwca 2022 r. przez naczelnika Wydziału Organizacji i Partycypacji Społecznej Kierownikowi Biura Kontroli w Urzędzie Miasta (załącznik nr 14).

Dodatkowo wskazać należy, że w toku kontroli Komisja Rewizyjna uzyskała pisemne oświadczenia od osób będących wówczas członkami Stowarzyszenia (załącznik nr 12) będących w Zarządzie oraz Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia (załącznik 12 a) o rażąco niezgodnym z prawem rozliczaniu oraz dysponowaniu środkami finansowymi pochodzącymi z organizowanych przez Stowarzyszenie zbiórek jak i też z Budżetu Miasta Tarnobrzega.

Wobec powyższego Komisja Rewizyjna Rady Miasta stwierdza brak jakiegokolwiek nadzoru nad tym Stowarzyszeniem ze strony ówczesnego Prezydenta Miasta Tarnobrzega Dariusza Bożka, który był organem nadzorującym. W ocenie Komisji takim swoim działaniem ówczesny Prezydent akceptował niezgodne z prawem oraz postanowieniami Statutu działania Tarnobrzeskiego Stowarzyszenia „Chrońmy Zwierzęta” przedstawione w niniejszym protokole pokontrolnym .

Wnioski pokontrolne.

1. Mając na względzie treść art. 30 ust. 1 ustawy Prawo o Stowarzyszeniach, który stanowi, że *Jeżeli stowarzyszenie nie posiada zarządu zdolnego do działań prawnych, sąd, na wniosek organu nadzorującego lub z własnej inicjatywy, ustanawia dla niego kuratora* Komisja Rewizyjna Rady Miasta stoi na stanowisku, że obecny Zarząd powołany został niezgodnie z obowiązującym wówczas Statutem Tarnobrzeskiego

Stowarzyszenia „Chrońmy Zwierzęta”. Dlatego też w ocenie Komisji należy w trybie pilnym złożyć do Sądu Rejonowego w Rzeszowie wydział XII Krajowego Rejestru Sądowego wnioszek o ustanowienie Kuratora w Tarnobrzeskim Stowarzyszeniu „Chrońmy Zwierzęta”

2. W ocenie Komisji należy przeprowadzić kontrolę finansową otrzymywanych, wydawanych i rozliczanych środków publicznych przekazywanych Stowarzyszeniu przez Gminę Tarnobrzeg.

3. Zdaniem Komisji należy koordynować z wydziałami, które posiadają w zakresie swoich obowiązków nadzór nad udzielaniem Stowarzyszeniom dotacji, grantów oraz zawieranych umów, tak, aby wydatki gminne nie pokrywały kilkakrotnie realizacji tych samych zadań, a docelowo należy scentralizować nadzór nad Stowarzyszeniami ponieważ obecnie - w wyniku tak przekazanych rozproszonych uprawnień jest on nieefektywny.

4. Komisja uważa, że należy przede wszystkim wstrzymać w trybie natychmiastowym przekazywanie publicznych środków do w/w stowarzyszenia do momentu uregulowania statusu prawnego Stowarzyszenia (ustanowienia Kuratora) i przeprowadzenia kontroli finansów tego Stowarzyszenia.

Podpisy członków Komisji Rewizyjnej

Robert Niedbałowski

Beata Pięta

Damian Szwagierczak

Robert Popek

Adrian Turek